

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Tájékoztató
az Ukrajnából érkező családok támogatásához
a család- és gyermekjóléti szolgáltatók számára

Emberi Erőforrások Minisztériuma
Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

TSZR2021

Készítették:

Felföldiné Gere Anita
Gál Antal
Gúr Péter Attila
Tisztl Henrik
Tóssér Renáta

2022. április 8.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

1) Bevezető.....	4
2) Jogi státuszok	5
Menedékjogról	5
Menedékes jogállás.....	6
Kettős állampolgárok jogállása, lehetőségei	7
Ukrajnában élő más ország állampolgárai.....	8
Az ukrán útlevéllel érkezők - „Kvázi turisták”	8
Kísérő nélküli kiskorúak.....	8
„Vegyes” jogállású családok	9
Tartózkodási engedélyek.....	9
3) Egészségügyi ellátás	11
Hasznos egészségügyi információk	12
Védőnői szolgáltatás.....	13
TAJ szám igénylése	13
4) Nevelési-oktatási intézmények, gyermekek napközbeni ellátás.....	14
Jogosultságok	14
Bölcsődei és óvodai ellátás.....	15
Az általános- és középiskola	15
Térítési díjak	15
Az érettségi szabályai	16
Felsőoktatás.....	16
5) Támogatások.....	17
Rendszeres létfenntartási támogatás.....	17
Családtámogatási ellátások	17
Az önkormányzatok és járási hivatalok által biztosított ellátások és egyéb támogatások	18
Beiskolázási támogatás.....	18
6) Foglalkoztatás.....	19
A nyílt munkaerőpiac.....	19
Közfoglalkoztatás.....	20
7) Szálláshelyek és azok támogatása	20
Szálláshely lehetőségek	21
Szálláshelyek támogatása	22
8) A család- és gyermekjóléti szolgáltatók helye és szerepe.....	22
A jogi szabályozásból eredeztethető feladatok.....	22
Jogszabályban nem rögzített feladatok.....	23

Leggyakoribb feladatok, amelyekkel találkozhatunk a menekültek segítése során	24
Forrásanyagok listája	24
Melléletek	25

1) Bevezető

Az Ukrajnában zajló háború hatására jelentős menekülthullám indult meg, mely hazánkat is érinti. A Magyarországra érkezett ukrán menekültek száma mára már közelíti a 600.000 főt, és – a háború alakulásától függően – további emelkedésre lehet számítani. A kormány előrejelzése szerint akár a 900.000-et is elérheti ez a létszám. Ez a merőben új helyzet és a rendkívül magas szám komoly kihívás elé állítja az egész magyar társadalmat, így a szociális és gyermekjóléti szolgáltatókat is. A legnagyobb erőfeszítések és tenni akarás ellenére is még számtalan a megválaszolatlan kérdés. Napról napra jönnek ki az új szabályzók, folyamatosan alakul a koordinációs rendszer, egyre inkább pontosodnak a különböző ágazatokat érintő feladatok, az általuk biztosított ellátásokhoz való hozzájutás feltételei és módja.

Elmondható tehát, hogy e váratlan helyzethez való alkalmazkodást most tanuljuk, az általa generált problémák kezelésének lehetőségeit folyamatosan alakítjuk és pontosítjuk. Jelenleg nagyon nehéz átlátni a menekültek segítését szolgáló rendszer teljes vertikumát, a különböző eljárások módszeresit és azok kapcsolódásait összefüggéseit.

Jelentőjezőktató anyagot a család- és gyermekjóléti szolgáltatók aspektusából, az ott dolgozó szociális szakemberek számára állítottuk össze azzal a céllal, hogy segítse a kollégák eligazodását az Ukrajnából érkezett menekült családokkal végzett szociális munka során. **Vizsgáljuk** (8. szakasz) a család- és gyermekjóléti szolgáltatók jogszabályban rögzített feladatellátásának és a menekültek segítésének viszonyát is, arra keresve a választ, hogy **meddig terjednek kötelezettségeink, kompetenciáink**.

Az interneten egy-egy szakterülethez, ellátási formához kötődően már **számtalan tájékoztató anyag** érhető el, mi ezek **felhasználásával, összerendezésével továbbá a releváns jogszabályok bemutatásával és értelmezésével** szeretnénk segítséget nyújtani. A folyamatosan változó körülmények miatt az anyag aktualitása és érvényessége sem garantálható hosszabb távra.

Az Ukrajnából érkező családok segítése két, jól elhatárolható feladat köré csoportosítható:

1. A menekültek fogadása, ellátása

Az e feladatot ellátó jótékonyági, karitatív és humanitárius civil szervezetek – a határ menti települések önkormányzatai és lakosai mellett - az első perctől aktívan vesznek részt, részint saját erőforrásaikra támaszkodva, részint adományok gyűjtésével, önkéntesek toborzásával. Az orosz-ukrán háború elől menekülőök számára a Kormány a magyar-ukrán határszakaszon öt helyszínen hat segélypontot nyitott meg.

Ezek:

- Záhony, Kárpát utca 4. – Kisvárdai SZC Kandó Kálmán Technikum és Dr. Béres József Kollégium
- Barabás, Árpád utca 28. – Petőfi Sándor Művelődési Ház
- Lónya, Árpád utca 113. – Művelődési Ház
- Beregsurány, II. Rákóczi Ferenc utca 1. – Kastélypark
- Tiszabecs, Rákóczi Ferenc utca 13.

Ezt követően Budapesten a BOK csarnokban kialakították az éjjel-nappal nyitva tartó központi tranzitvart, amely a pihenés mellett ételt, italt, orvosi ellátást, tisztálkodási lehetőséget, ingyenes wifit és tolmácsolást biztosítanak a menekülteknek.

Több írás, tájékoztató jelent meg e szervezetek listájáról és arról, hogy melyik hol, kinek, mikor és miben segít. Arról is sok információ található az interneten, hogy a civil lakosság milyen módon tudja elérni ezeket a szervezeteket, hogyan tudja támogatni azok humanitárius erőfeszítéseit. Jelen tájékoztató anyag tehát e problémakör részletezésére nem kíván kitérni.

2. Az Ukrajnából érkező és **hosszabb ideig Magyarországon tartózkodó személyek**, családok támogatása.

A Magyarországra érkezők 80 százaléka tovább is utazik más európai országba. A hazánkban maradó menekültek száma ennek ellenére magas, számítások szerint már most meghaladja a 100.000 főt. Az ő esetükben gondoskodni kell a megfelelő ellátásról, biztonságukról, és ha csak átmeneti időszakokra is, de valamiféle integrációjukról. Ez a gondoskodás a megfelelő lakhatás megszervezésétől, az egészségügyi, köznevelési stb. szolgáltatások biztosításán át egészen a foglalkoztatási lehetőségek megteremtéséig, számtalan feladatot foglal magába. Az ország különböző településein megjelent menekültekkel való foglalkozást azonban már egyénre, családra szabott módon kell biztosítani, melynek során rendkívül összetett és változatos formákat mutató problémahalmazokkal, sok esetben az eltérő gazdasági, kulturális és társadalmi szintekkel, valamint nagymértékben lecsökkent forrásrendszerekkel és coping kapacitásokkal találkozhatunk. Természetesen nem hagyható figyelmen kívül ezeknek az embereknek a traumatizált lelki és mentális állapota, a nagyfokú kiszolgáltatottsága, és kilátásaikat érintő bizonytalansága sem. Ez utóbbit alapvetően befolyásolja a háború kimenetelének és időtartamának kiszámíthatatlansága is. A Magyarországon menedéket kereső ukrán emberekkel való törődés tehát fokozott empátiát, problémaérzékenységet, etikai tudatosságot igényel bármely segítő szereplőtől. Mindezt, és a pontos, megnyugtató tájékoztatását rendkívüli módon megnehezítik a nyelvi nehézségek és a tolmácsok hiánya.

Tájékoztatónk tehát az Ukrajnából érkező és hosszabb ideig Magyarországon tartózkodó személyek, családok támogatása kapcsán igyekszik segíteni a család- és gyermekjóléti szolgáltatók szakembereinek eligazodását.

2) Jogi státuszok

Az Ukrajnából érkezők többsége tranzitállomásként használja Magyarországot, aki viszont hazánkban marad, annak lehetőségeit, jogait a jogi státusza határozza meg az itt tartózkodás ideje alatt.

A háború okán érkeznek emberek ukrán biometrikus útlevéllel, kettős állampolgárságuk okán magyar útlevéllel, harmadik országból származó személyek (pl. Ukrajnában tanuló, azaz jogszerűen tartózkodó személyek) más ország útlevelével, de sokan – úti okmányok hiányában – egyéb személyazonosságot igazoló irattal, mint pl. ukrán személyi igazolvánnyal, vagy anyakönyvi kivonattal. Olyan menekültekkel is találkozhatunk, akik semmilyen dokumentummal nem rendelkeznek.

Menedékjogról

A menedékjog az a jogcím, ami az azt megszerző külföldit feljogosítja arra, hogy Magyarország területén tartózkodjon, és egyidejűleg védelmet is biztosít számára a visszaküldés, a kiutasítás és a kiadatás ellen. A menedékjognak több típusa van: a menekültként, az oltalmazottként, a menedékesként, valamint a befogadottként történő elismerés. Magyarország kérelemre menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban vagy a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetve politikai meggyőződésük miatt üldöznek, vagy a közvetlen üldöztetéstől való félelmük megalapozott, továbbá azok akik hazájukból fegyveres konfliktus, polgárháború vagy etnikai összecsapás illetve az alapvető emberi jogok általános durva megsértése miatt tömegesen kényszerülnek elmenekülni

A köznyelvben sokszor keveredik a menekült és a menedékes fogalma. A státuszok között időbeli különbség van, mivel amíg a menedékes státusz csak az országgyűlés által megjelölt időpontig – egy év, mely időtartam meghosszabbítható - áll fenn, addig a menekültstátusz a magyar állampolgárság megszerzésével vagy a menekültstátusz visszavonásával szűnik meg. Másrészt a menedékes jogállás kiváltó oka elsősorban tömegekre, míg a menekült státuszé inkább egyénekre vonatkoztatva jelenik meg.

Menedékes jogállás

A [86/2022. \(III. 7.\) Korm. rendelet](#) alapján Magyarországon kérelmére menedékesként ideiglenes védelemben részesül:

- az Ukrajnában 2022. február 24-ét megelőzően tartózkodó ukrán állampolgár,
- hontalan személy vagy nem ukrán harmadik országbeli állampolgár, aki 2022. február 24-ét megelőzően nemzetközi védelemben vagy azzal egyenértékű nemzeti védelemben részesült Ukrajnában, illetve
- a fenti személyek családtagjai.

Ez esetben családtagnak minősül az adott személy házastársa vagy a vele tartós kapcsolatban élő élettársa, az ő vagy házastársának a nőtlen/hajadon kiskorú gyermekei, tekintet nélkül arra, hogy azok házasságban, házasságon kívül született vagy örökbe fogadott gyermekek-e. Ide sorolódnak az egyéb olyan közeli hozzátartozók is, akik a család részeként együtt éltek a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlásához vezető események idején, és akiket abban az időben teljes vagy jelentős mértékben a menedékes személy tartott el.

A menedékesként való elismerés kérelemre történik. A kérelem benyújtására személyesen van lehetőség a kialakított gyűjtőpontok bármelyikén a nap 24 órájában, vagy az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság bármely ügyfélszolgálati irodáján ([elérhetőségük e linken](#)) ügyfélfogadási időben. A menedékesként elismerését kérőnek bizonyítania kell, hogy megfelel valamely feltételnek. Bizonyítékként elsősorban a személyazonosságot igazoló okmány használható fel.

A menedékesek jogosultak:

- személyazonosító okmányra;
- tartózkodási engedélyre (amin a tartózkodási hely is rajta van);
- munkát végezni (már a menedékes státuszt kérelmező is):
 - Ha olyan foglalkozásokban alkalmazzák őket, amik hiányszakmának minősülnek, akkor engedély nélkül dolgozhatnak. Azt, hogy mik a hiányszakmás foglalkozások, a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter határozza meg, jelenleg a 2021. december 22-én a Hivatalos Értesítőben (2021./62. szám) közzétett közleménye tartalmazza a listát (*részletezve a 6. szakaszban*);
 - Ha olyan foglalkozásban alkalmazzák őket, ami nincs a hiányszakmás listán, akkor a foglalkoztatási hatóság (kormányhivatal) által könnyített feltételek alapján (nem szükséges a munkaerőigény, nincs munkaerőpiaci vizsgálat) kiadott munkavállalási engedéllyel dolgozhatnak;
- a magyar menekültügyi hatóság által fenntartott befogadó állomáson lakni a védelem időtartama alatt, ott ellátást kapni;
- egészségügyi ellátásra (jogszabály határozza meg a tartalmát);

- igénybe venni - a magyar állampolgárral azonos feltételekkel - a bölcsődei ellátást, az óvodai gondozást, nevelést, kollégiumi ellátást, a pedagógiai szakszolgálatok és a Biztos Kezdet Gyerekházak szolgáltatásait;
- alap- és középfokú oktatási-nevelési költségeik megtérítésére és az oktatási, nevelési intézménybe utazás költségeinek megtérítésére;
- utazási költségtérítésre (a hatósági eljárás, egészségügyi ellátás, integrációs szolgáltatás igénybevétele, munkakeresés, munkavégzés miatti utazások költségeinek megtérítése);
- okmányai fordítási költségeinek megtérítésére;
- Magyarország végleges elhagyásának támogatására;
- 520 órás ingyenes magyar nyelvoktatásra;
- rendszeres létfenntartási támogatásra, (részletezve az 5. szakaszban);
- mivel a tartózkodási engedély 3 hónapnál hosszabb időre kell, hogy szóljon, a tanköteles korú gyerekek a magyar állampolgárságú gyerekekkel azonos módon jogosultak iskolába járni.

A menedékesek kötelesek:

- szálláshelyét, valamint annak megváltozását a menekültügyi hatóságnak bejelenteni;
- a menekültügyi hatósággal együttműködni;
- jogszabály vagy az egészségügyi hatóság elrendelése alapján magát egészségügyi szűrésnek, gyógykezelésnek, jogszabályban kötelezően előírt, valamint az egészségügyi hatóság által megbetegedési veszély esetén elrendelt, hiányzó védőoltások pótlásának alávetni;
- Magyarország jogszabályait megtartani;
- úti okmányának, személyazonosságát, magyarországi tartózkodásának jogszerűségét igazoló okmányának elvesztését, eltulajdonítását vagy megsemmisülését a menekültügyi hatóságnál haladéktalanul bejelenteni.

Az ideiglenes védelem tartama EU szabályok alapján egy év (szükség szerint hosszabbítható). A menedékes jogainak jelentős része már a menedékes jogállás kérelmezésével életbe lép. Az Országos Idegengazdasági Főigazgatóság a menedékes jogállásról nem azonnal dönt. A kérelem benyújtásakor kiállít egy 60 napig érvényes „Humanitárius tartózkodási engedély menedékjogot kérőknek” elnevezésű fényképes igazolványt, mellyel a kérelem megindítása igazolható, így a jogosultságokhoz már ez alapján is hozzájuthatnak a menedékes személyek. A menedékes jogállás iránti döntésről 60 napon belül születik döntés.

Kettős állampolgárok jogállása, lehetőségei

A magyar állampolgársággal is rendelkező személyek esetében nem indulhat menedékes státusz megszerzésére irányuló eljárás: ők magyar állampolgárként eredendően jogszerűen tartózkodnak hazánk területén, oda bármikor szabadon beléphetnek, a határon belül szabadon mozoghatnak. Részükre a menedékest megillető valamennyi ellátást és kedvezményt biztosítani kell, amennyiben magyar állampolgárságuk alapján kedvezőbb elbánásban nem részesülnek.

A kettős állampolgárok rendelkeznek magyar útlevéllel és magyar lakcímkártyával is. Gyakori azonban, hogy a lakcímkártyán kizárólag ukrán lakcím szerepel, így ez alapján a hatóságok „külföldön élő magyar állampolgároknak” tekinti, mely bizonyos esetekben a jogosultságok korlátozásával jár. Célszerű tehát magyarországi lakóhelyet, vagy tartózkodási helyet tartalmazó lakcímkártyát igényelni az adott Járási Hivatal Kormányablakánál.

Találkozhatunk olyan ukrán személyekkel is, akik jogosultak a magyar állampolgárság igénylésére, azonban e lehetőséggel eddig még nem éltek, így az eljárást megindításához kérnek segítséget.

Ukrajnában élő más ország állampolgárai

Azok a személyek, akik nem ukrán, hanem egy más ország állampolgárai és 2022. február 24-ét megelőzően Ukrajnában jogszerűen tartózkodtak (akik engedéllyel ott tanultak, dolgoztak, stb.), vagy nemzetközi védelemben vagy azzal egyenértékű nemzeti védelemben részesültek Ukrajnában, és Magyarországon nem rendelkeznek tartózkodásra jogosító engedéllyel két lehetőség közül választhatnak.

Visszatérhet származási országába (amennyiben az megoldható). E szándékát jeleznie kell az eljáró hatóságoknak (rendőrség, Főigazgatóság) és a Főigazgatóság olyan dokumentumot állít ki, mely a kiutazásig lehetővé teszi a Magyarországi tartózkodást. Ez azok számára javasolt, akik előreláthatóan 1-2 héten belül el tudják hagyni Magyarországot. E személyeknek az IOM (International Organization for Migration) nyújthat segítséget.

Amennyiben valaki nem tudja Magyarországot elhagyni, a jogszerű ukrainai tartózkodásra jogosító okmányainak bemutatásával szintén van lehetősége menedékes jogállás iránti kérelem benyújtására.

Az a személy, aki nem tudja igazolni, hogy Ukrajnában jogszerűen tartózkodott és magyarországi tartózkodásra egyéb jogcímen nem jogosult, úgy Magyarország területét minél hamarabb el kell hagynia. Ez erre irányuló idegenrendészeti eljárást a Főigazgatóság haladéktalanul megindítja, így segítve a mihamarabbi visszatérést hazájába.

Az ukrán útlevéllel érkezők - „Kvázi turisták”

Az Ukrajnából biometrikus útlevéllel érkező ukrán állampolgár (tehát magyar állampolgársággal nem rendelkező) dönthet úgy, hogy Magyarországon kíván maradni, ezt külön engedély nélkül 90 napig megteheti. Amennyiben ennél tovább kíván Magyarországon tartózkodni, vagy dolgozni, tanulni szeretne, akkor a megfelelő kérelmet kell az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságon benyújtani. E kérelem sokféle lehet, pl. munkavállalási, tanulmányi, családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedély, de kezdeményezhetik a menedékes jogállás megállapítását is.

Amíg azonban valamely kérelmet nem nyújtanak be, addig jogi szempontból úgy lehet tekinteni rájuk, mint bármely más országból érkező külföldi turistára. Azaz legfeljebb az engedélyezett 90 napig itt tartózkodhat, de annak minden költségét magának kell fedeznie (pl. lakhatás), és nem illetik meg a menedékes személyeknek biztosított jogok.

Kísérő nélküli kiskorúak

Az Ukrajnából menekültek jelentős hányada kiskorú, és sokan vannak közöttük, akik szüleik nélkül érkeznek hazánkba. Jobb esetben más felnőtt rokon vagy kísérőre vannak bízva, de gyakori, hogy mindenféle felügyelet nélkül tartózkodnak Magyarországon. A felügyeletlől megfosztott gyerekek, fokozottan ki vannak téve az erőszak, a bántalmazás és a kizsákmányolás, de akár az emberkereskedelem kockázatának is.

A menedékjogról szóló [1997. évi CXXXIX. törvény](#) 2. §-ának c) pontja értelmében kísérő nélküli kiskorú: az a külföldi, aki 18. életévét még nem töltötte be - kivéve, ha a magyar jog szerint ezt megelőzően nagykorúvá vált -, ha jogszabály vagy szokás alapján felügyeletéért felelős nagykorú személy kísérete nélkül lépett a Magyar Köztársaság területére, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig, amíg ilyen személy felügyelete alá nem kerül.

A kiemelten fontos feladatok közé tartozik tehát, hogy az Ukrajnából menekülő kísérő nélküli és a szüleiktől elszakított gyermekek a lehető leghamarabb a látótérbe kerüljenek, és megtörténjen a regisztrációjuk illetve a gyámhatóság irányába történő jelzés. Ha a menedékkérő a 18. életévét még nem töltötte be és kísérő nélkül érkezett Magyarországra, akkor a gyámhatóság gyermekvédelmi gyámot rendel ki, aki az eljárás ideje alatt segíteni fogja a menedékkérőt. Amennyiben a menekültügyi hatóság úgy ítéli meg, hogy a menedékkérő vélelmezhetően nem kiskorú, orvos-szakértőt rendel ki az életkor megállapítása céljából.

Ezeknek a gyermekeknek ideiglenes nevelőszülő vagy egyéb gyermekvédelmi ellátás nyújthat átmenetileg alapvető védelmet. A biztonságos elhelyezési és ellátási körülmények megteremtését követően a legfontosabb célkitűzés az, hogy a nemzetközi gyermekvédelmi és idegenrendészeti rendszerek összefogásával a gyermek és családjának újraegyesítése mielőbb megvalósulhasson.

E problémakör részletesebb megismerését segítheti [„A kísérő nélküli kiskorúak menedékhez való jogának érvényesülése az EU-ban”](#) című összehasonlító tanulmány, valamint Haraszi Margit Katalin, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Főosztályvezető-helyettesének [„Kísérő nélküli kiskorúak a menekültjogban és a gyermekvédelemben: árnyak a Paradicsomban”](#) című írása.

„Vegyes” jogállású családok

Természetesen nagyon gyakori, hogy a Magyarországra menekülő családok tagja nem azonos jogi státusszal bírnak. Ez leginkább abból adódik, hogy a családtagok nem azonos okmányokkal érkeznek. Lehetséges pl., hogy a szülők saját útlevelükkel érkeznek, de a gyermeknek még nem volt ilyen, így csupán egy születési anyakönyvi kivonattal igazolják személyazonosságát. Előfordulhat az is, hogy a család egy része kettős állampolgár, de egyes tagja kizárólag ukrán állampolgársággal rendelkezik (vagy iratok hiányában nem tudják igazolni a kettős állampolgárságukat).

E helyzetből az is adódik, hogy a család tagjai nem feltétlen rendelkeznek azonos jogosultságokkal az itt tartózkodásuk ideje alatt. Például a magyar útlevéllel érkező gyermek azonnal mehet iskolába, de az ukrán utazási okmánnyal vagy útlevél nélkül érkező testvére nem. Illetve csak azt követően, ahogy a menedékes státusz iránti kérelmet számára benyújtották.

E helyzetek rendkívül változatosak lehetnek. Így tehát egy menekült család segítése során szükségszerű minden családtag jogi helyzetének mielőbbi vizsgálata és a megfelelő rendezésének megindítása.

Tartózkodási engedélyek

A Magyarországon valamely célból hosszabb ideig tartózkodni szándékozó személyek különböző jogcímenek tartózkodási engedélyt is kérhetnek. A kérelmet az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságon kell benyújtani, a jogcímet a tartózkodás célja határozza meg, így az lehet pl. családi együttélés biztosítása, tanulmányi, munkavállalási, szezonális munkavállalási, álláskeresési vagy vállalkozásindítási célú.

Ilyen esetben érdemes tehát megvizsgálni, hogy a Magyarországra érkező menekültek számára a menedékes státusz iránti kérelem helyett nem célszerűbb-e inkább valamilyen típusú tartózkodási engedélyt kérni.

Családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedély

Az Ukrajnából menekülők sok esetben azért választják Magyarországot célállomásként, mert valamely hozzátartozójuk már a háborút megelőzően az országba érkezett munkavállalási vagy tanulmányi célból, így az Ukrajnában élő családja a már Magyarországon tartózkodó családtaghoz érkezik. A régóta itt lévő rokon feltehetően már rendelkezik a szükséges tartózkodási engedéllyel, pl. munkavállalási engedéllyel. Ilyen esetben a Magyarországra most érkező családtag a Családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedéllyel megszerezheti a már itt lévő családtagjának járó jogait.

Családi együttélés biztosítása céljából az a harmadik országbeli állampolgár kaphat tartózkodási engedélyt, aki családtagja valamely:

- magyar állampolgárnak,
- tartózkodási engedéllyel, bevándorlási, letelepedési, engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárnak, vagy
- külön törvény szerinti tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkező egyénnek;
- menekültként, oltalmazottként elismert személynek (a továbbiakban ezek együtt családegyesítő), továbbá a
- menekültként, oltalmazottként elismert kísérő nélküli kiskorú szülője, ennek hiányában gyámja;
- családegyesítő, vagy házastársa illetőleg menekültként elismert személy eltartott szülője;
- családegyesítő, vagy házastársa illetőleg menekültként, oltalmazottként elismert személy testvére és egyenesági rokona, ha egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.

E tekintetben családtagnak minősül a:

- házastársa;
- házastársával közös kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is);
- a harmadik országbeli állampolgár eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a harmadik országbeli állampolgár szülői felügyeleti jogot gyakorol;
- a harmadik országbeli állampolgár vagy a magyar állampolgár házastársának eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a házastárs szülői felügyeleti jogot gyakorol;
- a kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkező, a szülői felügyeleti jogát gyakorló, a magyar állampolgárral egy háztartásban élő személy.

Munkavállalással kapcsolatos tartózkodási engedély

Munkavállalás céljából tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a tartózkodási célja:

- a foglalkoztatásra irányuló jogviszonya alapján, ellenérték fejében, más részére, illetve irányítása alatt tényleges munkát végezzen;
- gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb - jövedelemszerzési céllal létrejött - jogi személy tulajdonosaként, vezető tisztségviselőjeként, e tevékenységi körbe tartozó tevékenységén túl tényleges munkát végezzen.

Jövedelemszerzés céljából tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a tartózkodási célja:

- jogszabály szerint önállóan, ellenérték fejében végezhető tevékenységet folytasson;

- gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb - jövedelemszerzési céllal létrejött - jogi személy vezető tisztségviselőjeként végezze tevékenységét.

Ha gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb – jövedelemszerzési céllal létrejött – jogi személy vezető tisztségviselőjeként végzi a tevékenységét és ezen tevékenységi körön túlmenő (klasszikus munkavállalói munkakör szerinti) tényleges munkát kíván végezni a cégben, munkavállalás célú tartózkodási engedély iránti kérelmet kell előterjeszteni, amely összevont kérelmezési eljárás keretében kerül elbírálásra.

Az eljárási díj tartózkodási engedély kérelmét formanyomtatványon a kötelező mellékletek és arcfénykép csatolásával kell benyújtani, valamint eljárási díjat (110 €) kell fizetni.

A kérelem benyújtásához a „Tartózkodási engedély iránti kérelem” formanyomtatvány és a tartózkodás célja szerinti megfelelő számú betétlap kitöltése szükséges (*Mellékletek*).

A munkavállalás célú tartózkodási engedély esetében pl. 10. számú betétlapot szükséges csatolni a Tartózkodási engedély iránti kérelemhez. Amennyiben a kérelmezővel együtt utazik útleveleiben szereplő kiskorú gyermeke, úgy az „A” betétlap kitöltése is szükséges a kérelemhez.

A kérelem kötelező mellékletei:

- Tartózkodási célt igazoló dokumentum: foglalkoztatási jogviszony létesítésére irányuló előzetes megállapodással vagy a foglalkoztatási jogviszonyt igazoló okirattal;
- Magyarországi megélhetést igazoló dokumentum: pl. munkáltató által kiállított jövedelemigazolás, bankszámláról kiállított pénzügyi igazolás;
- Magyarországi szálláshely meglétét igazoló dokumentum. Pl.: lakásbérleti szerződés, szívességi lakáshasználatról szóló okirat;
- Teljeskörű egészségbiztosítás meglétét igazoló dokumentum.

A kötelező mellékleteken kívül az eljárás során az idegenrendészeti hatóság a kérelmezőt további okiratok benyújtására is felhívhatja.

A különböző típusú tartózkodási engedélyek kérelmezéséhez szükséges adatlapokat a mellékletek tartalmazzák.

3) Egészségügyi ellátás

Az Ukrajnából Magyarországra érkező személyek egészségügyi ellátáshoz való hozzájutását alapvetően befolyásolja a jogi státusza, azaz, hogy milyen jogcímen tartózkodik hazánkban. Az egészségügyi ellátás lehetséges módjai a következők:

a) Sürgősségi ellátásra jogosult az az átmenetileg Magyarországon tartózkodó okmányokkal rendelkező ukrán állampolgár, aki nem kért menedékes státuszt vagy tartózkodási engedélyt. Ennek keretében

- orvosi, szakorvosi kezelésre,
- gyógyszerellátásra,
- kórházi és gyógyintézeti kezelésre,
- gyógyászati segédeszközökre jogosult,

melyeket csak heveny megbetegedés és sürgős szükség esetén vehet igénybe.

A sürgős szükség az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos

vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne. A sürgősség kérdésének megítélése a szolgáltató orvos kompetenciájába tartozik. A sürgősségi eseteken túl a gyógykezelés csak a költségek teljes összegének megtérítése ellenében lehetséges.

b) Humanitárius célból menedékes státuszt kérő, társadalombiztosítási jogviszonyban nem álló személyek, valamint az Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező és 2022. február 24-én vagy azt követően Ukrajnából érkező magyar (kettős) állampolgárok betegsége esetén az egészségügyi szolgáltatások közül térítésmentesen jogosult az alábbi ellátásokra:

- egészségügyi alapellátásra, a háziorvosi ellátás körébe tartozó vizsgálatokra és gyógykezelésre;
- az életkorához kötött kötelező védőoltásra;
- a sürgős szükség esetén igénybe vett járóbeteg-szakellátás keretében történő vizsgálatra, gyógykezelésre, továbbá az ellátás során felhasznált gyógyszerre és kötszerre;
- a sürgős szükség esetén igénybe vett fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra, gyógykezelésre műtéti beavatkozásokra, gyógyászati ellátásra, a gyógykezeléshez szükséges gyógyszerre, kötszerre és étkezésre;
- az onkológiai szakellátás, egyéb krónikus betegellátás keretében vizsgálatra és gyógykezelésre, továbbá az ártámogatással a társadalombiztosítás egyes ellátásaira jogosultak által az onkológiai szakellátás és egyéb krónikus betegellátás keretében állapotjavítás, állapotfenntartás vagy fájdalomcsillapítás érdekében igénybe vehető gyógyszerkészítményre;
- a járóbeteg-szakellátást vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést követően a betegségből való gyógyulásig, illetve állapota stabilizálódásáig a szükséges vizsgálatra, gyógykezelésre és gyógyszerre;
- orvos által rendelt egyéb gyógyászati segédeszközre, valamint annak javítására;
- sürgősségi fogászati ellátásra és fogmegtartó kezelésre;
- terhességvizsgálásra és szülészeti ellátásra, illetve a magzati élet védelméről szóló törvényben meghatározott feltételek szerint a terhesség megszakítását célzó beavatkozásra;
- külön jogszabály szerint a „közgyógyellátásra jogosultak” részére térítésmentesen, illetve „egészségügyi rendelkezés” alapján 90%-os vagy 100%-os társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerre és kötszerre;
- meghatározott ellátások esetében betegszállításra, ha egészségügyi állapota miatt a szállítás másként nem oldható meg;

A menedékes státuszt kérő személy háziorvosi ellátása a befogadó állomáson, vagy a szálláshely szerinti - területi ellátási kötelezettséggel egészségügyi szolgáltatást nyújtó - háziorvosnál jogosult ellátásra. Az egészségügyi szakellátást a területi ellátási kötelezettséggel működő egészségügyi szolgáltatónál lehet igénybe venni a háziorvosi ellátást nyújtó orvos beutalása vagy a szakellátás visszarendelése alapján.

A menekültügyi hatóság a humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkezők számára kiadott vény alapján gyógyszer, kötszer, gyógyászati segédeszköz teljes árát, illetve a gyógyászati segédeszköz javításának teljes költségét megtéríti.

Hasznos egészségügyi információk

A Heim Pál Országos Gyermekegyógyászati Intézet az Ukrajnából érkezett, **egészségügyi ellátásra szoruló gyermekeket minden nap 0-24 óráig fogadja**, a kommunikációt szükség esetén ukrán nyelvű tolmács segíti. Magas színvonalú kórházi háttérrel biztosítják a gyors, szakszerű és ingyenes ellátást 0-18 éves korig. Betegellátás, beutalás, tanácsadás, Covid-19 oltás, gyermekek hiányzó és folytatólagos kötelező oltásai stb.

Sürgősségi Forró Drót +36 80-200223

A háború és az otthon elhagyásával járó stressz, valamint a veszteségek és gyász feldolgozását a Lelki Krízis Gyermekambulancián külön specialisták segítik.

Lelki Krízis Gyermekambulancia száma +36 30-4434751

Védőnői szolgáltatás

A menekültek között jelentős létszámú 0-18 éves gyermek és várandós található, akik ellátásával kapcsolatban az alábbi feladatok ellátását biztosítják a védőnői szolgálatok:

- kapcsolatfelvétel az önkormányzatokkal, menekülteket ellátó intézményekkel, civil/karitatív, illetve egyházi szervezetekkel, hogy a védőnői gondozási körbe tartozó menekültekről információt, adatokat kapjon a védőnő;
- a gyermekek és várandósok kikérdezésénél az esetleges fertőző betegség feltérképezése;
- tájékoztatás a védőoltásokról;
- ellátási szükséglet felmérése;
- akut, illetve krónikus betegségben szenvedő gyermekek, várandósok ellátási szükségletének felmérése, szükség esetén mielőbb háziorvosi/házi gyermekorvosi, szakorvosi vagy ügyeleti ellátásba irányítása; az előbbieik elérhetőségeinek megadása;
- szükség esetén a várandósok szülészeti osztályra irányítása;
- várandósok és kisgyermekes menekültek számára védőnői krízis tanácsadás biztosítása.

TAJ szám igénylése

Az Ukrajnából érkező személyek esetében a TAJ szám megigénylésének több lehetséges alternatívája is van:

Egyrészt azon Ukrajnában élő magyar állampolgárok, akik magyarországi lakóhellyel, vagy ideiglenes lakcímmel rendelkeznek, saját maguk számára kérhetik a TAJ kártya kiállítását. Az igénylést a Kormányablaknál tudják kezdeményezni (*Melléklet: TAJ igénylő adatlap*).

Másrészt azok az Ukrajnában élő magyar állampolgároknak, akiknek nincs magyarországi lakcímük, valamint a tartózkodási engedéllyel rendelkező (pl. munkavállalás, tanulmányi célú tartózkodási engedély) külföldieknek a 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet alapján a munkáltató, vagy az oktatási intézmény igényelheti meg a TAJ kártyát.

A munkavállalási célú tartózkodási engedéllyel rendelkező biztosított részére a foglalkoztatója a foglalkoztatás megkezdése előtt a székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró kormányhivaltól kéri a TAJ kiadását. A TAJ számot igazoló hatósági igazolványt a foglalkoztatott (a munkáltatónak megküldött értesítés alapján) az ország területén bármely egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró kormányhivatalnál átveheti.

Az egészségügyi szolgáltatásra jogosult külföldi (pl. tanulmányi célú tartózkodási engedéllyel rendelkező személy) tekintetében a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény vagy a felsőoktatási intézmény, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező magyar hatóság által ideiglenes hatállyal elhelyezett, otthont nyújtó ellátás keretében átmeneti és tartós nevelésbe vett külföldi kiskorú személy tekintetében pedig az elhelyezésében eljáró intézmény kezdeményezheti a TAJ kiadását.

A napi gyakorlatban problémaként jelentkezik azonban, hogy a magyar állampolgársággal rendelkező kiskorúak esetében a TAJ igénylésének egyik feltétele a bejelentett állandó lakóhely megléte. Ebből adódóan azok az Ukrajnából érkező, magyar állampolgársággal is rendelkező kiskorú személyek, akik nem kívánnak Magyarországon letelepedni (csak átmenetileg tartózkodnak hazánkban), az állandó lakóhely kritériumnak nem tudnak megfelelni, ennek hiányában pedig jogosultságuk ellenére sem juthatnak TAJ számhoz. Azért nem tudnak megfelelni ezen elvárásnak, mert nem találnak olyan lakhatási lehetőséget, ahol állandó lakóhelyet tudnak létesíteni, a tartózkodási helyet igazoló magyar lakcímkártyát pedig nem elfogadható.

A [415/2015 \(XII.23.\) Korm. rendelet](#) 7.§ (5) bekezdése értelmében, ha az igénybevevő TAJ igénylésére jogosult, de nem rendelkezik TAJ számmal, a szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetén a TAJ nélkül hatvan napig tüntethető fel igénybevevőként az intézmény időszakos jelentésben. Jogértelmezésünkben ez azt jelenti, hogy hatvan nap elteltével a szolgáltató nem jogosult a normatív támogatás igénylésére, de nem jelenti automatikusan az ellátás tilalmát, illetve az ellátás megszüntetésének kötelezettségét.

E megkötés nem vonatkozik (nem alkalmazható) a nappali melegező, éjjeli menedékhely, valamint családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás esetén, továbbá arra az igénybevevőre, aki TAJ igénylésére nem köteles (pl. menedékes státuszú).

A menedékes státuszt igénylő személyek (a mi jogértelmezésünk szerint) TAJ szám igénylésére nem jogosultak és nem is kötelezettek. Ennek megfelelően a TAJ alapú nyilvántartásban sem szerepeltethetők, vagy, ha igen, akkor TAJ szám nélkülüként vihetők fel. A menedékes jogállásúak esetében egészségügyi ellátás, illetve a nevelési- oktatási intézmények szolgáltatásainak költségeit fedezetét a TAJ alapú finanszírozás helyett más állami források felhasználásával biztosítja az állam.

4) Nevelési-oktatási intézmények, gyermekek napközbeni ellátás

A [nemzeti köznevelésről](#), a [menedékjogról](#) szóló törvények valamint [106/2022. \(III. 12.\) Korm. rendelet](#) értelmében a nem magyar állampolgár kiskorú akkor válik óvodai ellátásra jogosulttá, továbbá akkor tanköteles Magyarországon, ha (többek között) menedékes jogállású, vagy Magyarország területén való tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

Jogosultságok

E jogszabályok alapján tehát az az Ukrajnából érkező

- magyar (kettős) állampolgár,
- menedékes státuszú vagy
- tartózkodásra jogosító 3 hónapot meghaladó engedéllyel rendelkezik (a szülő és a gyermek is),

akkor a **magyar állampolgárokkal azonos feltételekkel** (pl. ingyenes oktatás) jogosult igénybe venni:

- a bölcsődei ellátást;
- a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait;
- az óvodai gondozást, nevelést;
- az iskolai nevelést-oktatást, ide értve az általános iskola, a gimnázium, a szakgimnázium és a szakiskola oktatását is;
- a kollégiumi ellátást továbbá a
- a pedagógiai szakszolgáltatásokat.

A menedékes státuszt igénylő az erre vonatkozó kérelmének benyújtásától kezdődően már igénybe veheti a fenti szolgáltatásokat.

Az iskolai nevelés-oktatás pont alatt jelzett ellátásokra akkor jogosult a gyermek, ha a magyar jog szerinti tanköteles kort eléri, a tankötelezettség fennállása, továbbá a tizennyolcadik életéve betöltése előtt megkezdett tanulmányok befejezéséig. A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók. A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt.

Bölcsődei és óvodai ellátás

Az ellátást elsősorban az életvitelszerű ott lakás településének adott körzete szerinti intézményben teljesítik. A befogadó intézmény és az óvodába járási kötelezettség teljesítése vonatkozásában információkat az intézményeket fenntartó önkormányzatok (a helyi polgármesteri hivatal) nyújtanak.

Az általános- és középiskola

A tankötelezettség állami és nem állami fenntartású iskolákban is teljesíthető, azonban a magán fenntartású iskolák jellemzően tandíj megfizetése mellett vehetők igénybe. Az állami iskolák esetén az iskolákban, valamint fenntartóik, a tankerületi központok és a szakképzési centrumok tudnak információt nyújtani a férőhelyekkel, a beiratkozás technikai tudnivalóival és a képzésekkel kapcsolatosan. A fenntartók magyar nyelven beszélő gyermekek esetében általában a területileg illetékes intézményt jelölik ki befogadóként. A kizárólag ukrán nyelven oktatható menedékes gyermekek fogadását is biztosítaniuk kell, ez esetben többnyire a település egy kijelölt intézményben szervezik meg az ellátást, és ott fogadják ezeket a gyermekeket. A jelzett fenntartók elérhetőségeit a következő linkek tartalmazzák: [Tankerületi Központok](#) illetve [Szakképzési Centrumok](#).

A középiskolákban való tanulás mellett lehetőség van kollégium igénybevételére is, ezek elérhetőségéről szintén a tankerületi központok és a szakképzési centrumok tudnak felvilágosítást adni.

Az előző szakaszokban a „magyar állampolgárokkal azonos feltételek” biztosítása természetesen nem csak a jogokra, hanem a kötelezettségekre is vonatkozik. Így például a tankötelezettség teljesítésére és a bölcsődei ellátás térítési díjának megfizetésére is.

Jelenleg számunkra is dilemmát jelent annak a helyzetnek a megítélése, amikor a menedékes státusz megigénylésével az adott gyermek tankötelezettséget szerez Magyarországon, azonban szülei lenyilatkozzák, hogy az ukrán iskolarendszer által biztosított online oktatásban folytatják tanulmányaikat. El lehet-e fogadni a nyilatkozatot, vagy a tankötelezettséggel járó követelmények teljesítését szükséges megkövetelni?

Térítési díjak

Az az Ukrajnából érkező nem magyar állampolgár, aki tartózkodási engedéllyel nem rendelkezik és a menedékes státusz iránti kérelmét sem adta be, az óvodai, iskolai és kollégiumi ellátásért, továbbá a pedagógiai szakszolgálat igénybevételéért díjat fizet. A köznevelési intézmény vezetője azonban e díjat a fenntartó által meghatározott szabályok alapján csökkentheti vagy elengedheti.

Annak érdekében, hogy a kérelmező jogállású gyermekek életkoruknak megfelelő intézményes oktatása és nevelése biztosított legyen, a menekültügyi hatóság a befogadó intézményben való tartózkodás ideje alatt a kérelmező (pl. menedékes) gyermekek **köznevelésben való részvételének költségét átvállalja** az elismerését kérő 21. életéve betöltéséig. Ennek megfelelően az óvodai neveléssel, valamint az általános iskolai és középfokú iskolai neveléssel (szükség szerint a gyermek speciális szükségletének megfelelő egyéb oktatási intézményben történő oktatásával) összefüggésben felmerült indokolt költségeket a menekültügyi hatóság kérelemre megtéríti. Így különösen az oktatási intézménybe irányuló helyi vagy helyközi utazáshoz igénybe vett menetjegy vagy bérlet költségét, továbbá a nevelési-oktatási intézményben igénybe vett étkezés költségét és a kollégiumi elhelyezés díját. A menekültügyi hatóság az intézmény által igazolt költségeket számla alapján utólag téríti meg.

Az érettségi szabályai

Az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek közül, aki

- a hazájában a 2021/2022. tanévben a középiskola utolsó évfolyamán tanult, és ezt iskolai bizonyítványával vagy más, az ukrajnai iskolája által akár elektronikusan kiállított és hitelesített dokumentummal igazolni tudja, és
- Magyarországon a magyar érettségi vizsgarendszer keretében, az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának szabályai szerint érettségi vizsgákat kíván tenni,

2022. április 20-ig, egyes vizsgatárgyakból előrehozott érettségi vizsgára rendkívüli eljárás keretében, személyesen jelentkezhet a tartózkodási helye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalban. Az április 20-i határidő jogvesztő, elmulasztása esetén igazolási kérelemnek nincs helye. A rendkívüli eljárásban a jelentkezés térítésmentes.

A kormányhivatal a rendkívüli eljárásban jelentkezőt a kormányhivatal által működtetett vizsgabizottságba besorolja, és számára a vizsgákat megszervezi. Amennyiben a rendkívüli eljárásban jelentkező a kötelező vizsgatárgyakból, azaz magyar nyelv és irodalom vagy e helyett magyar, mint idegen nyelvből, matematikából, történelemből, idegen nyelvből és a választható közismereti vizsgatárgyak közül legalább egy szabadon választott vizsgatárgyból sikeres érettségi vizsgát tesz, valamint középiskolai tanulmányait befejezi, és ezt a vizsgabizottság számára 2022. június 9-ig igazolja, a vizsgabizottság a sikeres vizsgáinak fajtáját rendes vizsgafajtára módosítja, és részére az érettségi bizonyítványt kiállítja.

További információk: [OKIT Érettségi tájékoztató](#)

Felsőoktatás

Az egyetemek egy része megnyitotta kapuit az Ukrajnából érkezők számára. Meghatározott képzéseket kínálnak a tanulmányok befejezése érdekében vagy éppen új kurzusok kezdhetők, emellett szállással (kollégiumi férőhely biztosításával), egyéb ellátással, soron kívüli ösztöndíjjal, pszichológiai segítségnyújtással várják a rászoruló hallgatókat. Eddig a segítségnyújtásba az alábbi intézmények kapcsolódtak be, a honlapokon részletes információ található a segítségnyújtás konkrét formáiról: [ELTE](#), [Óbudai Egyetem](#), [Debreceni Egyetem](#), [Művészeti Egyetem](#), [SOTE](#), [SZFE](#), [PTE](#), [SZTE](#)

5) Támogatások

Az Ukrajnából érkező személyek tekintetében a menedékes státuszúak a Rendszeres létfenntartási támogatásra, míg a magyar állampolgárok valamint a tartózkodási engedéllyel rendelkező ukrán állampolgárok – megítélésünk szerint – a Családtámogatási ellátásokra lehetnek jogosultak a jogszabályi kritériumok teljesítése esetén. Ezekon túl a tartózkodási helyük szerinti települési önkormányzatok és járási hivatalok által biztosított ellátások is igénybe vehetők.

Rendszeres létfenntartási támogatás

A [106/2022. \(III. 12.\) Korm. rendelet](#) értelmében a menedékesként elismerését kérőt, valamint a menedékest rendszeres létfenntartási támogatás illeti meg.

A rendszeres létfenntartási támogatás:

- Nagykorúak esetén a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegével egyezik meg, havi 22 800 forint.
- Kiskorúak esetén a családi pótlék összegével egyenlő.

A családi pótlék összege havonta (Rendszeres létfenntartási támogatás kiskorúaknak)	
Egy gyermekes család esetén	12.200 forint
Egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén	13.700 forint
Két gyermekes család esetén (gyermekenként)	13.300 forint
Két gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként)	14.800 forint
Három vagy többgyermekes család esetén (gyermekenként)	16.000 forint
Három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként)	17.000 forint
Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek esetén	23.300 forint
Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket egyedül nevelő esetén	25.900 forint

A rendszeres létfenntartási támogatást a jogosult kérelmére a járási hivatal állapítja meg, és azt havonta - a hónap 15. napjáig - folyósítja. A folyósítás feltétele, hogy a támogatásban részesülő személy a járási hivatal által megjelölt helyen megjelenjen.

Azon jogosult esetében, aki a felajánlott megfelelő munkahelyet nem fogadja el, a rendszeres létfenntartási támogatás folyósítását a menekültügyi hatóság megszünteti. Kivétel: ha már talált munkát, vagy ha 3 évesnél fiatalabb gyereket gondoz, vagy ha még nincs 18 éves, és nappali tagozatos iskolában tanú. A kormányhivatal igényli meg a TAJ-kártyát a menedékesek számára (*Részletezve a 6. szakaszban*).

A menekültügyi hatóság a rendszeres létfenntartási támogatást nem folyósítja arra a hónapra, amely során a jogosult

- közfoglalkoztatási jogviszony keretében történő foglalkoztatásban vagy magyarországi munkáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban jövedelmet szerez,
- a magyar nyugdíjrendszerből öregségi nyugdíjban részesül, vagy
- külföldről származó öregségi nyugdíjban részesül, és azt Magyarországon fel tudja venni.

Családtámogatási ellátások

Jogértelmezésünk alapján a családok támogatásáról szóló [1998. évi LXXXIV. törvényben](#) szabályozott egyes ellátások igénybevételére az Ukrajnából érkező magyar állampolgársággal rendelkező személyek, valamint a legalább három hónapra szóló tartózkodási engedéllyel és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkező ukrán állampolgárok is jogosultak lehetnek. (*Melléklet: Kérelmek adatlapjai*).

Az esetleges jogosultság feltételeit, igénylésének és folyósításának szabályait, valamint egyéb lényeges információkat a törvény rendelkezései, valamint a Magyar Államkincstár tájékoztató anyagai tartalmazzák, melyek a következő linkeken érhetők el: [Cst törvény](#), [Családi pótlék](#), [GYES](#)

A családtámogatási ellátások a következők:

- a) családi pótlék
 - nevelési ellátás (7. §),
 - iskoláztatási támogatás (8. §);
- b) gyermekgondozási támogatás
 - gyermekgondozást segítő ellátás (20. §),
 - gyermeknevelési támogatás (23. §);
- c) anyasági támogatás (29. §).

Az önkormányzatok és járási hivatalok által biztosított ellátások és egyéb támogatások

[Dr. Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa által az Ukrajnából menekültek számára kiadott tájékoztatója](#) az alábbiak szerint tartalmazza önkormányzatok és járási hivatalok által, a menedékkérők számára biztosított lehetséges támogatásokat:

A települési önkormányzat, tekintet nélkül hatáskörére és illetékességére, köteles az arra rászorulóknak rendkívüli települési támogatást, étkeztést, illetve szállást biztosítani, ha ennek hiánya a rászorulóknak az életét, testi épségét veszélyezteti.

A magyar állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit szabályozó szociális ellátásokról és szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) hatálya – eltérésekkel – kiterjed a magyar hatóság által menekültként vagy oltalmazottként elismert személyekre (Szt. 3. § (1) bekezdés d) pont).

A szociális feladat- és hatásköröket helyi, illetve területi szinten a települési önkormányzat képviselő-testülete vagy jegyzője, továbbá a fővárosi és a megyei kormányhivatal járási hivatala gyakorolja. A járási hivatalok, valamint az önkormányzatok által nyújtható támogatások Szocvtv.-ben rögzített keretszabályozása mellett az önkormányzati ellátásokra vonatkozó részletes szabályokat az önkormányzatok saját rendeleteikben állapítják meg.

A rászoruló személyek számára pénzbeli ellátások, természetben nyújtott szociális ellátások és személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások igénylésére van lehetőség.

Az önkormányzatok és járási hivatalok által biztosított ellátások mellett segítségért lehet fordulni nem állami szervezetekhez civil szervezetekhez, egyházakhoz.

A MÁV Zrt. és a BKK tájékoztatása szerint az ukrán állampolgárok ingyenesen utazhatnak a vasúti forgalomban (kivéve a helyjegy árat) és a fővárosi tömegközlekedésben. Az utazási kedvezmény igénybevételéhez szükséges lehet az állampolgárság igazolása (útlevél, személyi irat, menedékesként való elismerés kérelmezéséről szóló igazolás stb.)

Beiskolázási támogatás

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtását szabályozó [301/2007. \(XI. 9.\) Korm. rendelet](#) 30. § értelmében az általános iskolai, szakiskolai, középiskolai, alapfokú művészetoktatási intézményi, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményi oktatás keretében tanulmányokat folytató elismerését kérő törvényes képviselője - az elismerését kérő

tankötelezettségének teljesítése érdekében - beiskolázási támogatás iránti kérelmet nyújthat be a menekültügyi hatósághoz.

A beiskolázási támogatás tanévenként egyszer vehető igénybe, tankönyvre, tanszerre, tanfelszerelésre és ruházatra fordítható. A beiskolázási támogatás mértéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege. A kérelemhez csatolni kell a tanszer, tanfelszerelés, tankönyv, illetve a ruházat költségeit feltüntető számlát, amely alapján a beiskolázási támogatást a menekültügyi hatóság utólag téríti meg.

6) Foglalkoztatás

A nyílt munkaerőpiac

Az Ukrajnából érkező személyeknek a munkavállalás terén lehetőségük van a közfoglalkoztatásra, valamint a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. Azok, akik kettős – magyar és ukrán – állampolgárok, és van TAJ illetve adószámuk, minden megkötés nélkül foglalkoztathatóak a nyílt munkaerőpiacon, ugyanúgy, mint a hazánkban élő munkavállalók.

A külföldiek, valamint a TAJ szám nélküli személyek esetében a foglalkoztatónak kell igényelnie a TAJ számot a 3. szakaszban bemutatott módon és utána tudja foglalkoztatni a munkát vállalni szándékozót.

A külföldiek foglalkoztatása Magyarországon engedélyhez kötött, azonban ezen módosított és könnyített a [86/2022. \(III. 7.\) Korm. rendelet](#). E rendelet 6. §-a szerint:

- A menedékes vagy a menedékesként elismerését kérő Magyarország területén engedélymentesen (azaz munkavállalási engedély nélkül) jogosult munkát vállalni, ha a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásáért felelős miniszter közleményében meghatározott foglalkozások valamelyikében dolgozik, ideértve a munkaerő-kölcsönzés útján történő foglalkoztatást is. Ez esetben elégséges, ha az Ukrajnában kiállított, államilag elismert végzettséget és tudományos fokozatokat tanúsító okiratot bemutatják a munkáltató felé. Ez alapján
 - amennyiben egészségügyi szakképesítéssel rendelkezik, jogosult egészségügyi tevékenységet végezni,
 - amennyiben orvos, fogorvos, gyógyszerész szakképesítéssel rendelkezik, részt vehet az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési rendszerbenszakképesítésének, illetve szakképzettségének Magyarországon történő honosítása vagy elismerése nélkül, az elismerési vagy honosítási eljárás lezárultáig.
- Az itt meghatározott foglalkozások közé nem tartozó munkakörben a munkavállalási engedélyt egy könnyített eljárás során, azaz a 445/2013. (XI. 28.) Korm. rendeletben meghatározott szempontok vizsgálata nélkül kell kiadni a kérelmező számára

Magyarország kormánya a munkáltatókat is segíteni és ösztönözni akarja az ukrán állampolgárok foglalkoztatására, ennek érdekében született meg az Ukrajna területéről érkezett, ukrán állampolgársággal rendelkező személyek munkavállalásának támogatásáról szóló [96/2022. \(III. 10.\) Korm. rendelet](#). Ennek értelmében a Kormány támogatást nyújt a munkaadó részére, ha

- a munkaadó az ukrán állampolgársággal vagy ukrán–magyar kettős állampolgársággal rendelkező személyt munkavállalóként 2022. február 24-én vagy azt követően foglalkoztatja,
- a munkavállaló foglalkoztatása Magyarország területén történik,
- a munkavállaló munkaviszonya határozott vagy határozatlan időre, legalább heti húsz órában történő foglalkoztatásra jön létre, és

- a munkaadó megfelel az e rendeletben és a munkaerőpiaci programban foglalt egyéb feltételeknek.

E támogatás a munkavállalóval történő munkaszerződés megkötését követően, a kérelem benyújtását követő időszakra állapítható meg. A támogatás mértéke munkavállalónként, havonta a munkavállaló lakhatási és utazási költségének az 50%-a, ami nem haladhatja meg a munkavállalónként járó legfeljebb 60 000 forintnak és a munkavállalóval egy közös háztartásban élő kiskorú gyermekek után gyermekenként járó további 12 000 forintnak az összegét.

Közfoglalkoztatás

A [106/2022. \(III. 12.\) Korm. rendelet](#) szabályozása alapján a menedékes és az Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező, 2022. február 24-én vagy azt követően Ukrajnából érkező magyar állampolgár (továbbiakban együtt: foglalkoztatásba bevonható személy) a 16. életévének betöltését követően közfoglalkoztatott lehet.

A foglalkoztatásba bevonható személy rendszeres létfenntartási támogatásra jogosult *(részletezve az 5. szakaszban)*. A foglalkoztatásba bevonható személy részére folyósított első rendszeres létfenntartási támogatás átvételét követő

- 5 munkanapon belül köteles regisztrálni a járási hivatalnál szolgáltatást kérőként,
- 45 napot követően köteles a felajánlott megfelelő munkahelyet - ideértve a közfoglalkoztatást is - elfogadni.

E tekintetben megfelelőnek minősül a munkahely (azaz el kell fogadnia) ha:

- egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,
- a munkahely és a lakóhely közötti naponta oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát, illetve megváltozott munkaképességű személy esetében a megváltozott munkaképességű személy által igénybe vehető közlekedési eszközzel történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

Nem köteles a foglalkoztatásba bevonható személy a számára felajánlott munkahelyet elfogadni, ha

- a foglalkoztatás felajánlásakor magyarországi munkáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, és azt a magyarországi munkáltató igazolja,
- harmadik életévét be nem töltött kiskorú ellátásáról köteles gondoskodni, vagy
- iskolai rendszerű nappali képzésben vesz részt tanulói jogviszonyban és a tizennyolcadik életévét nem töltötte be.

A munkavállalást segíti, hogy az a menedékes, aki kiskorú ellátásáról gondoskodik, a kiskorú elhelyezése céljából a magyar állampolgárral azonos feltételekkel jogosult igénybe venni a bölcsődei ellátást, az óvodai gondozást, nevelést, ellátást és a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásait *(részletezve a 4. szakaszban)*.

7) Szálláshelyek és azok támogatása

Az orosz-ukrán fegyveres konfliktus időtartama jelenleg kiszámíthatatlan, így nem lehet pontosan meghatározni, hogy Ukrajnából összesen hány ember érkezik Magyarországra, mennyien és milyen időtartamra szeretnének hazánkban maradni. Ez a helyzet jelentősen megnehezíti a menekültek elszállásolásának tervezését és biztosítását.

Szálláshely lehetőségek

A katasztrófavédelem az Ukrajnából érkező menekültekkel kapcsolatos feladatok koordinálására megyei és fővárosi operatív törzseket hozott létre, melyek saját megyéjük vonatkozásában befogadóhelyeket alakítottak ki. Az operatív törzsek naprakész adatbázisokat vezetnek, felkészítik a befogadóhelyeket a háború elől menekülők fogadására, szervezik a menekült számára legmegfelelőbb befogadóhely kiválasztását, koordinálják az elszállásolásukat és az utazásukat a tranzitszállomások és a szálláshely között.

A katasztrófavédelem által létrehozott befogadóhely hálózat mellett az Ukrajnából érkezők elszállásolásában rész vesznek/vehetnek:

- önkormányzatok,
- különböző fenntartású intézmények (pl. bentlakásos szociális intézmények, kollégiumok)
- jótékonyági civil szervezetek
- egyházak
- munkaadók
- kereskedelmi szálláshelyek,
- civil lakosság

A menekülteknek lehetőségük van tehát a katasztrófavédelem által működtetett befogadóhelyeket, vagy adott esetben a helyi önkormányzat által biztosított egyéb szálláslehetőségeket (pl. e célra kialakított férőhelyek, önkormányzati lakások) igénybe venni.

Az egyházi és civil szervezetek e célra biztosított szálláshelyein való lakhatásukat is kérelmezhetik a szabad helyek függvényében. Ezeknek a lehetőségeknek az elérhetősége a humanitárius segítséget nyújtó szervezeteknél megtalálható, akik segítséget nyújtanak a szálláshely értesítésében és a helyszínre történő eljutásban.

Az oktatásban résztvevő ukrain diákok elszállásolásáról és ellátásáról az az iskola gondoskodik, ahol tanulmányait folytatja. A tapasztalatok azt mutatják, hogy sok esetben nem csak a diákok, hanem a családtagjaik ellátást is vállalják ezek az intézmények. Az egyetemeken szintén nagy felajánlásokat tettek közzé, melynek részletei a 4. szakaszban megjelölt linkeken elérhetők.

Sok esetben az Ukrajnából érkezők számára munkalehetőséget biztosító munkaadók szállással együtt biztosítják a foglalkoztatást. Gyakori azonban (különösen a nagyobb vállalatok munkásszállói esetében), hogy csak a munkavállalók számára tudják biztosítani a hosszabb távú lakhatást, a velük együtt érkező családtagoknak nem, vagy csak rövid, átmeneti időszakokra.

Az állami és egyházi fenntartású szociális és gyermekvédelmi intézmények is nagy szerepet vállaltak a menekültek elszállásolása során. Sok esetben a legrosszabb és legnehezebb körülmények közül érkező családok, gyermekek ellátását biztosítják, valamint az idős és fogyatékkal élő menekültek befogadása során is nagy szerepük van. Esetükben gyakran nagyobb számú csoportok befogadása és ellátása történik.

Amennyiben az Ukrajnából érkező személy nem kívánja igénybe venni a fenti elhelyezési lehetőségek valamelyikét, úgy jogában áll elfogadni a rokonok, barátok, támogatók által felajánlott, vagy saját forrásból finanszírozott más lakhatási lehetőséget is.

Több kereskedelmi szálláshely is tett felajánlásokat az ukrán menekültek megsegítése céljából. A Szallas.hu saját felületén külön listaoldalt nyitott e célból.

A civil lakosság felajánlásai is nagymértékben bővítették az igénybe vehető szálláshelyek körét. Ezek részben a jótékonyági szervezetek adatbázisaiból érhetőek el, de egy informatikai cég alkalmazottai által létrehozott weblap is elkészült, melyen jelenleg nagyjából hatszáz ingyenes szálláshely érhető el az ukrán menekültek számára. Ennek webcíme: shelterukr.com.

Nem kell idegenforgalmi adót fizetni az Ukrajnából érkezők után, függetlenül attól, hogy felajánlás miatt ingyenesen, vagy esetleg fizetővendégként tartózkodnak a szálláshelyen.

Szálláshelyek támogatása

A Kormány a [104/2022. \(III. 12.\) Korm. rendeletben](#) szabályozottak szerinti támogatásokkal igyekszik ösztönözni az Ukrajnából érkezők elszállásolási lehetőségeinek bővítését.

Ennek keretében a helyi önkormányzatok az ideiglenes védelemre jogosult vagy a menedékes szállása és ellátása után naponta elszállásoltanként és ellátottanként 4000 forint fajlagos támogatásra jogosultak.

A támogatás az ideiglenes védelemre jogosultak után vehető igénybe:

- a 2022. április 4. előtt Magyarország területére belépők esetében 2022. április 15-ig,
- a 2022. április 4-én vagy ezt követően a Magyarország területére belépők a Magyarország területére történő belépést követő egy hónapig.

Ha a minisztérium vagy a megyei, fővárosi védelmi bizottság és a szállásadó megállapodást köt 20 főnél nagyobb létszámú ideiglenes védelemre jogosult vagy menedékes elhelyezését ellátó szálláshely igénybe vételére, a szállásadó az elszállásoltak után egyedi támogatást igényelhet.

E rendelet értelmében a kereskedelmi szálláshelyek is jogosult támogatásra, így a minisztériummal vagy a megyei, fővárosi védelmi bizottsággal (mint megrendelő) erre vonatkozó megállapodást kötnék.

8) A család- és gyermekjóléti szolgáltatók helye és szerepe

Az orosz-ukrán konfliktus elől menekülőket ellátása kapcsán az utóbbi időszakban megalkotott jogi szabályozásokról megállapítható, hogy azok nem rendelkeznek a család- és gyermekjóléti szolgáltatókra vonatkozó új, az adott helyzetet kezelését célzó konkrét feladatokról, nem határoznak meg ellátási kötelezettségeket. Felmerül tehát a kérdés, hogy ennek ellenére az eddigi jogi szabályozások alapján vannak-e feladataink, és ha igen, akkor pontosan mik azok? Van-e felelősségünk és kompetenciánk, és ha igen akkor azok meddig terjednek?

E kérdésfelvetés nem teljesen újkeletű, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás számára a külföldről érkező személyekhez fűződő segítő tevékenységek és az azokhoz kapcsolódóan felmerült problémák nem ismeretlenek. A határszakaszok közelében (különösen a déli és a keleti) működő intézmények évek óta jelzik nehézségeiket jogértelmezési dilemmáikat a Magyarországon hosszabb időn át tartózkodó, többségében magyar állampolgársággal nem rendelkező személyekkel, családokkal és gyermekekkel kapcsolatosan.

A jogi szabályozásból eredeztethető feladatok

Meglátásunk szerint a család- és gyermekjóléti szolgáltatóknak a törvényből levezetett módon nincs konkrét, kötelező érvényű feladatuk a menekültek fogadása, elhelyezése és ellátása tekintetében. Azaz

a törvény nem kötelez adományok gyűjtésére, humanitárius feladatok ellátására, lakhatás és étkeztetés biztosítására stb.

A Gyvt. és az Szocvtv. területi hatálya egyértelmű, így a szolgálatok szolgáltatásai a saját településükön élő, tartózkodó személyekre kell, hogy kiterjedjen.

E törvények személyi hatályát vizsgálva megállapítható, hogy a háború miatt hazánkban (az adott településen) tartózkodó kettős (ukrán-magyar) állampolgárok esetében ugyan úgy kell eljárni, mint bármely magyar segítséget kérő esetében, azaz a Gyvt. 39. – 40. § és a Szocvtv. 64.§-a szerinti szolgáltatási tartalmak mindegyikét biztosítani kell akkor is, ha azok egy speciális helyzethez kötődnek. A tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek a Gyvt 4. § (1) b) pontja, valamint a Szocvtv. 3.§ (3) a) pontjai szerint jogosultak a szolgáltatások igénybevételére.

A menedékes jogállású személyek esetében jogértelmezési nehézséget jelenthet annak megítélése, hogy az említett törvények személyi hatálya kiterjed-e rájuk.

A jogcímet nem igénylőkre („kvázi turisták”) megítélésünk szerint nem terjed ki a két törvény személyi hatálya, így ez alapján nem lennének jogosultak a szolgáltatások igénybevételére, ennek nyújtására az intézmények nem kötelezhetők. Azonban szakmaetikai és morális kérdésként mindenképp felmerül, hogy számukra – különös tekintettel a menekülésre kényszerítő helyzetükre - a tájékoztatás nyújtása, ügyintézés illetve ellátásokhoz való hozzájutás segítése stb. megtagadható-e egy szociális és gyermekjóléti intézmény szociális szakemberétől. Másfelől egyetlen szolgáltatás sem tagadható meg az igénylőtől a jogosultságának vizsgálata nélkül. Sok esetben éppen ez a vizsgálat jelenti magát a segítő szolgáltatást, hisz nem ismerik, hogy aktuális státuszuk mire jogosítja őket, vagy mit kell tenni annak érdekében, hogy egyes szolgáltatásokra, ellátásokra jogosulttá váljanak.

A Gyvt. és a Szocvtv. rendelkezései, valamint szakmaetikai szempontok együttes értelmezése alapján összességében úgy ítéljük, hogy azon az Ukrajnából érkező személyek számára, akik Magyarország valamely településén tartózkodnak átmeneti jelleggel vagy hosszabb időtartamra, a jogszabályokban meghatározott család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat (kiemelten a tanácsadást, ügyintézés segítségét, mentális gondozást, szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutás segítségét stb.) biztosítani szükséges, függetlenül az aktuális jogi státuszuktól.

Jogszabályban nem rögzített feladatok

Az egyes települések az adottságaiktól (pl. földrajzi, lakosságszám), lehetőségeiktől (gazdasági, intézményi ellátottság stb.), a náluk tartózkodó menekültek számától, a nagy humanitárius szervezetek elérhetőségétől és még nagyon sok más körülménytől függően, más és más módon reagálnak az Ukrajnából érkező menekültekkel kapcsolatos helyzetre. Ebből adódóan vannak olyan önkormányzatok, ahol semmilyen plusz feladat nem jelenik meg sem a család- és gyermekjóléti szolgáltatók sem más szervezet számára. De vannak olyanok is, ahol átfogó és komplex ellátási és feladatstruktúrát hoztak létre a településen jelentkező menekült helyzet kezelése érdekében. Ilyen esetekben gyakran találkozhatunk azzal, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálatok is konkrét, az önkormányzat által szükségesnek ítélt, de a jogszabályi kötelezésen túlmutató feladatokat kapnak (jelen esetben pl. a határhoz közeli településeken).

Hasonló tehát a helyzet, mint a Covid-19 első hullámainak kezelése során, amikor a rendkívüli helyzet és a családok, személyek kiszolgáltatottsága indokoltá tette a segítő beavatkozások települési megszervezését, melynek keretében a család- és gyermekjóléti szolgáltatók feladatkörükön túlmutató tevékenységes sokaságát végezték (ételhordás, bevásárlás stb.).

A fenntartók ilyen irányú elvárásai tehát nem jelentenek az intézmények számára jogszabályi kötelezést, de (többségében) nem is tagadhatók meg a szolgáltatók részéről. Azonban arról

mindenképpen érdemes egyeztetni, hogy a feladatellátáshoz szükséges feltételek (pénzügyi, munkaerő, eszközök stb.) biztosítottak-e, illetve milyen módon biztosíthatók az intézmény számára. Valamint arról is, hogy olyan módon legyen megszervezve e többletfeladatok ellátása, hogy azok az intézmény alapfeladatainak biztosítását ne hátráltassa.

Leggyakoribb feladatok, amelyekkel találkozhatunk a menekültek segítése során

- Első találkozás, melynek célja a menekültek helyzetének illetve rövid és hosszú távú céljainak feltérképezése.
- Jogi státuszaik tisztázása.
- Családi kapcsolatok feltérképezése
- Erőforrások felmérése, annak vizsgálata, hogy alapvető szükségleteik biztosítottak-e, illetve ezek megteremtése érdekében szükséges e számukra valamilyen féle segítségnyújtás.
- Adományok gyűjtése és kezelése (felkérésre, vagy más szervezetekkel egyeztetett módon).
- Rendelkezésre álló okmányok feltérképezése, illetve hiányzó dokumentumok beszerzésében segítségnyújtás.
- Tájékoztatás azzal kapcsolatban, hogy milyen támogatásra, ellátásra, szolgáltatásokra jogosultak, ehhez kapcsolódó ügyintézésben segítségnyújtás.
- Annak feltérképezése, hogy vannak-e a családban gyerekek és ha igen, akkor szeretnék e igénybe venni a bölcsődei ellátást, óvodát vagy iskolát. Ehhez kapcsolódó ügyintézésben segítségnyújtás.
- Szociális, társadalmi, esetleg higiénés hátrányok leküzdésében való segítségnyújtás.
- Kríziskezelés, támogatás traumák feldolgozásában, mentális segítségnyújtás.
- Életvezetési, adott esetben jogi vagy pszichológiai tanácsadás.
- Munkavállalásban támogatás nyújtása.
- Együttműködések a menekültek ellátásában érintett hatóságokkal, szervezetekkel, szolgáltatókkal (pl. egészségügyi), humanitárius szervezetekkel stb.
- A tevékenységhez kapcsolódó adminisztrációs (nyilvántartások vezetése, feljegyzések készítése) és adatszolgáltatási feladatok ellátása.

Forrásanyagok listája

1. Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság tájékoztatói
http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=421&Itemid=392&lang=hu
http://oif.gov.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=422&Itemid=469&lang=hu
2. Az alapvető jogok biztosának „Fontos információk az Ukrajnából menekültek számára” című tájékoztatója <https://www.ajbh.hu/en/fontos-informaciok-az-ukrajnabol-menekulok-szamara>
3. Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület tájékoztató anyaga <https://menedek.hu/hirek/mitortenik-az-ukrajnabol-menekulokkal-frissitve-20220401>
4. Egyesült Nemzetek Szervezetének Menekültügyi Főbiztosságát (UNHCR) írása <https://www.unhcr.org/hu/12861-meg-kell-vedeni-az-eszkalalodo-konfliktus-elol-ukrajnabol-menekulo-kisero-nelkuli-illetve-szuleiktol-elszakitott-gyerekeket.html>

5. Oktatási Hivatal tájékoztatói [Oktatási Hivatal \(oktatas.hu\)](http://oktatas.hu)
6. Fővárosi Kormányhivatal tájékoztatója az egészségbiztosítási ellátásokról <https://www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/hirek/egeszsegbiztositasi-ellatasok-tudnivalok>
7. OKFŐ Védőnői Osztálynak tájékoztatója a Védőnői Szolgálatok számára
8. Hatályos jogszabályok <https://net.jogtar.hu/>

Mellékletek

1. [Adatlap menedékkérelem benyújtására irányuló szándéknyilatkozat előterjesztéséhez](#)
2. [Tartózkodási engedély iránti kérelem](#)
3. [1. sz. betétlap - Álláskeresési vagy vállalkozásindítási tartózkodási engedélyhez](#)
4. [2. sz. betétlap – Családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedélyhez](#)
5. [7. sz. betétlap – Jövedelemszerzés célú tartózkodási engedélyhez](#)
6. [10. sz. betétlap – Munkavállalás célú tartózkodási engedélyhez](#)
7. [13. sz. betétlap – Szezonális munkavállalás célú tartózkodási engedélyhez](#)
8. [14. sz. betétlap – Tanulmányi célú tartózkodási engedélyhez](#)
9. [Ideiglenes tartózkodási engedély kérelem](#)
10. [Honosítási kérelem](#)
11. [TAJ igénylőlap](#)
12. [Kérelem családi pótlék megállapítására](#)
13. [Kérelem GYES megállapítására](#)